

Hundar för hundra år sedan

FOTOUTSTÄLLNING FRÅN TIDAHOLMS MUSEUM

Svenska Kynologiska Akademiens temautställning
1 februari – 15 maj 2020

Tack till Tidaholms museum

Fotoutställningen *Hundar för hundra år sedan* är skapad av Tidaholms museum och den invigdes 31 maj 2018.

Den blev mycket populär och man har förlängt den flera gånger – den har funnits till beskådande under drygt ett och ett halvt år!

Då Svenska Kynologiska Akademin fick tips om utställningen beslöt man att försöka få låna den för att visa upp den i SKKs Temarum. På Tidaholms museum visade man sig mycket välvilliga till en utlåning och man har varit mycket tillmötesgående i alla praktiska frågor.

Tack för all hjälp!

Utställningen är något reducerad och omarbetad för att passa Temarummet, men samtliga foton och texter kommer från Tidaholms museum.

(Orsaken till att fotografiernas numrering inte ligger i följdordning är att vi har valt att behålla de ursprungliga siffrorna från Tidaholm. En kursiverad mening anger att det är en citerad text från Signes privata album.)

Hundar för hundra år sedan

FOTOUTSTÄLLNING FRÅN TIDAHOLMS MUSEUM

I utställningen Hundar för hundra år sedan möter du hundar som levt sida vid sida med människor, för omkring hundra år sedan. Jacko, Molly, Cary, Putte, Lilleman, Boy, Tuss, Bell, Pallas, Nero och många flera...

Om du i likhet med Signe Lidwall älskar hundar så är det här utställningen för dig! Här finns många porträtt på, för länge sedan bortglömda men en gång i tiden, mycket älskade hundar...

Genom att leta efter hundar i olika samlingar med glasnegativ, papperskopior och i digitala fotosamlingar, så fann vi ljuvliga porträtt på både människor och hundar. Ju mer vi tittade och letade desto fler hundar (och människor) kände vi igen. Ju mer du tittar, desto mer kommer du också att se!

Det är ofta långt mer än hundra år sedan som fotografierna togs. Kanske snarare 150 år sedan och ibland uppåt 175 år sedan! Detaljer som mode, smycken, snickeridetaljer ser annorlunda ut på fotografierna om man jämför hur vi klär oss och bor nuförtiden, men kärleken till hunden är den samma då som nu!

Välkommen!

Annons från 1893

Fotografist med hundar i fokus

Fotografist, så kallade sig Adolf Lidwall när han började fotografera på tidigt 1860-tal. Det blev omåttligt populärt att få sitt porträtt taget när fotografiet slog igenom. Det var ett billigare sätt att dokumentera sin familj eller gård, än att låta dem bli avmålade. Fotografiet var ett modernt, effektivt och billigt alternativ för denna nya borgarklassen, att avbilda sig på. Det syns mycket väl, även i den här utställningen vars fokus varit att leta fram hundar, att det vid den här tiden råder stora klasskillnader. Det kommer fram, via miljöer, kläder, bostäder med mera. Det var lättare att se skillnader i klass och status på människor då, eftersom modet hade mer uppenbara klass- och statusmarkörer. Man klädde sig helt enkelt mycket olika beroende på vilken klass man tillhörde!

Något som inte syns i den här utställningen men som blir ett faktum när man letar efter fotografier i olika samlingar, är den enorma mängd porträtt på män som formligen väller fram. Det är inte så konstigt. Vid förrförra seklets slut var det inte vanligt för kvinnor att arbeta utanför hemmet överhuvudtaget. Det var vid denna tid mycket vanligt att trycka upp små visitkort med en porträttbild och kontaktuppgifter på. Präster, domare, ingenjörer med flera – det är proppat med porträtt på män med olika titlar, ämbeten eller börd, i alla samlingar. Att arbeta som fotograf var däremot ganska vanligt för kvinnor vid den här tiden, även om kvinnor som sagt, vid denna tid nästan uteslutande arbetade i hemmen. Yrket som fotograf var nytt och hade helt enkelt inte sedan tidigare några könsroller och traditioner knutna till sig. Mivis och Signe Lidwall är exempel på kvinnliga yrkesfotografer.

Åter till hundarna, i den här utställningen har vi letat fram fotografier där hundar är med. Hundar som del av motiv och ibland avbildade i enskilda porträtt, dyker upp på fotografier tagna vid denna tid oavsett klasstillhörighet. Skräddarmästare Petterssons hundar är fotograferade likväl som baron von Essens. Signe Lidwall har tagit den absoluta majoriteten av fotografierna i den här utställningen.

Signes föräldrar gör en klassresa, umgås och arbetar för bland annat baron von Essen och hans familj. De fotograferar hans barn och hundar. De lär känna bland andra ingenjör Söderlind, byggmästare Johansson och patron Öberg på Tidaholms bruk. Det går bra. Adolf Lidwall är en driftig man och en erkänt skicklig fotograf.

Runt sekelskiftet blir det populärt att skicka vykort. Även familjen Lidwall producerar vykort, framkallar bilder från negativ i vad som kallas kopieringsverksamhet, men den säkraste inkomstkällan var att fotografera människor. Ända in på 1920-talet är fotograf synonymt med att vara porträttfotograf. Det var dock inte helt lätt att slå sig fram som fotograf vid den här tiden men AD Lidwalls går till en början blomstrande. AD Lidwalls goda renommé gör att den överlever den allt hårdnande konkurrensen. Signe Lidwall vars fotografier utgör grunden för den här utställningen var en mycket skicklig fotograf tillika hundälskare. Hon drev AD Lidwalls Fotograf-Atelier till 1943.

16 Ett självporträtt som finns i Signe Lidwalls privata album. Från mitten av 1920-talet. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

35 Signe Lidwall med sin kamera. Tidigt 1900-tal. Tidaholms museum.

18 Interiör från AD Lidwalls Fotografi-Atelier. Från och med 1877 fanns AD Lidwalls på Hägenevägen 4 i Tidaholm. Lägg märke till att taket är gjort av fönster. Datering saknas men fotografiet är förmodligen taget vid förrförra sekelskiftet. Glasplåten bevaras av Västergötlands museum.

9 *Bell, Pallas, Nero och Putte. Vännerna två med hundarna stora och små.*
Taget i september 1900. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

1 *Husets folk vid denna tid.* Taget 1898. Den unga flickan som sitter ner, tvåa från vänster, är Signe Lidwall och kvinnan som är fyra från vänster är hennes mamma Miwis Lidwall. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

40 Signe Lidwall till höger med hunden Jacko. Omkring 1930. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

6 *Sally med en köttbulle och Jacko sitter fnt.* Taget 29 mars 1923. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

8 Kortet föreställer Signe Lidwall och Jacko. Taget på 1920-1930-talet. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

11 Jacko och Signe i trädgården. Taget 1928. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

41 Signe Lidwall kliar Jacko med en kratta. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

13 Kortet föreställer AD Lidwalls Fotografi-Atelier på Hägnevägen 4, i Tidaholm. Nummer tre från vänster är Mivis Lidwall och nummer sex från vänster Signe Lidwall. Tidigt 1900-tal.

7 *Husets folk vid denna tid.* Taget 12 juli 1899. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

21 Albin Johansson (byggmästare), hunden Jacko och okänd snickare. Muren bakom männen var en brandvägg och Signe var delfinansiär av murens uppbyggnad. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

23 Hos ingenjör Söderlind. Tagen av Ad Lidwalls. Tidigt 1900-tal. Tidaholmssamlingen, Västergötlands museum.

MONTERBÄNKARNA

36 Hunden Jacko på Haga sjukhem i Tidaholm. Taget någon gång i slutet av 1920-talet. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

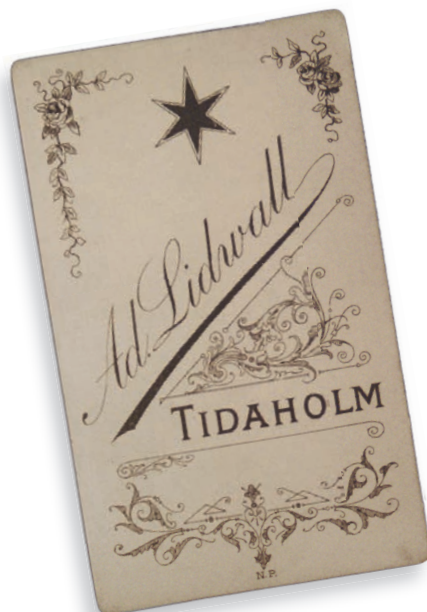
37 Fotografiet är taget den 14 augusti 1928 då sjukhemmet Haga hade 10-års jubileum. Okänd hund. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

38 Gruppfoto på personalen på Haga sjukhem år 1932. Okänd hund. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

39 *Elise Wallin, Mor Greta och hunden Caro.* Fotografiet är taget den 27 september 1921. Signe Lidwalls Fotodontion, Tidaholms museum.

34 David Peterson från Skräddargården, Törestorp, med hundvalp. Fotograferad vid Daretorps skola. Kyrkan syns lite i bakgrunden. Skräddarmästare Carl G. Petterssons samling, Västergötlands museum.
Fotografierna som hör till Carl G. Petterssons samling från Västergötlands museum, härrör till Törestorp och Daretorp och är från slutet av 1800-talet till början av 1900-talet.

30 Skräddarmästare Carl G. Petterssons samling, Västergötlands museum.

32 Skräddarmästarens hund Molly, taget någon gång mellan 1880-1920. Skräddarmästare Carl G. Petterssons samling, Västergötlands museum.

27 Skräddarmästare Carl G. Petterssons samling, Västergötlands museum.

29 Theodor, David, Johan och August Pettersson. Skräddarmästare Carl G. Petterssons samling, Västergötlands museum

24 Edla Lindgren och Gustav Lindgren med dottern Karin Lindgren och en hund utanför Strängshemmet 1929. Ingemar Karlssons donation, Tidaholms museum.

25 Från vänster Judit, Valborg, Johan Karlsson och Gustava Karlsson år 1915. Ort okänd. Ingemar Karlssons donation, Tidaholms museum.

MONTERSKÅPEN

2 *Putte fick jag i julklapp från Skövde.* Taget 30 december 1899. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

10 *Jacko!* Taget omkring 1930. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

19 Bilden föreställer Gottfrid Lindström med sin hund Boy. Eftersom Signe Lidwall fotograferade åt Tidaholms Bruk så är en del personer viktiga för Tidaholms historia. Smeden Gottfrid Lindström var i sju år i Amerika vid förförä sekelskiftet. Där lärde han sig hur bilar är konstruerade. När han kom hem igen tog han kontakt med Tidaholms Bruk och handsmidde Tidaholms Bruksbil Tor 1 och på mindre än ett år var den färdig och brukbar.

MONTERSKÅPEN

26 Flickorna på bilden är inte namngivna men taxen är densamma som finns med på flera fotografier tagna på personer som hör hemma på Hellidens slott. Av AD Lidwall, tidigt 1900-tal. Västergötlands museum.

12 Jacko utanför AD Lidwalls fotoateljé på Hägnevägen i Tidaholm, taget omkring 1930. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

4 Nero 1905. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

5 Putte, Ricko och Nero. Taget omkring 1900. Signe Lidwalls fotodonation, Tidaholms museum.

AD Lidwalls Fotografi-Atelier

1874-1943

Kronologi och verksamhet

Adolf Didrik Lidwall, Signe Lidwalls pappa, föddes 1839 i Fröjered utanför Tidaholm. När han var 15 år gammal arbetade han som biträde hos en handelsman i Jönköping. Vid 24 års ålder titulerar han sig som "fotografist" för första gången och arbetar efter det som fotograf i Jönköping i 10 år. (I Jönköping finns en fotoateljé med namn Ögre & Lidwall från och med 1863). 1874 återvänder Adolf Lidwall till Tidaholm och Stackarp, där föräldrarna nu bor. Här bedriver han verksamheten till 1877, då han tar med sig sin mamma och pappa till den nybyggda fotoateljén i centrala Tidaholm med adress Hagnevägen 4.

1879 gifter sig Adolf Lidwall med 17 år yngre fotografibiträdet Mivis Eriksson. De nygifta paret kopierar omfattande många kopior från andra fotografers negativ. Det var en vanligt förekommande arbetsuppgift för dåtidens ateljéfotografer. (Det finns fotografier på personer från Skåne till Norrland, märkta med AD Lidwall-Tidaholm, trots att kortet ursprungligen är taget av en helt annan fotograf och ateljé. Därför återfinns AD Lidwalls fotoframkallningar i samlingar på muséer i hela landet.)

1881 föds Signe Lidwall. Året därpå kom Mivis yngre bror Ludvig från Stockholm och blev biträde till Adolf. Ludvig Eriksson öppnade sedan en egen fotoateljé i Skövde.

Adolf Lidwall ansågs vara en mycket skicklig porträttfotograf. 1892 avled Adolf Lidwall, i dödsrunan över honom står det att han var en av landets främsta fotografer. Efter hans bortgång driver hustrun Mivis verksamheten tillsammans med dottern Signe. När modern avled 1928, fortsatte Signe Lidwall ensam...

Initiativtagare/ägare

Adolf Didrik Lidwall 1839 - 1892

Mivis Lidwall 1856 - 1928

Signe Lidwall 1881 - 1951

Verksamhetstid 1874 - 1943

Anställda

Ludvig Eriksson

Johan Wilhelm Meijer

Elin Pehrman

August Wilhelm Olsson

Elin Albertina Belt

Märta Kristina Svensson

Beda Almskog

Tidaholms museum har fått mycket god hjälp att skanna in en hel del glasplåtar från kylrummen på Västergötlands museum till denna utställning. På Västergötlands länsmuseum förvaras AD Lidwalls glasplåtar och Skräddaremästare Petterssons fotografier från Tidaholm.

SIGNE LIDWALL

- en krönika

Svenska Kynologiska Akademin's temautställning
1 februari – 15 maj 2020

*Läs även en personlig krönika över Signe Lidwall,
skriven av Elisabeth Östh, Tidaholms museum!*

SVENSKA
KYNOLOGISKA
AKADEMIN

BESÖKSADRESS Svenska Kennelklubben, Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
WEBBPLATS www.kynologiskaakademin.se